

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

ONZE HOOP

*Jezus Christus, Die onze hoop is.
1 Timotheüs 1 : 1b.*

Indien Christus niet in de wereld ware gekomen, het ganse leven was één pessimisme. Immers het leven staat in het teken van lijden en vergankelijkheid.

Mozes zegt in Psalm 90: „Wan het uitnemendste van dit leven is moeite en verdriet”.

Wat al zorgen, moeiten en teleurstellingen, ziekte en dood. Ja, we mogen wel zeggen dat het leven der mensheid één Bethesda is. Doch Jezus Christus is in dit leven afgedaald, heeft de natuur der mensen aangenomen, is één geworden, en van Hem geldt het: Hij was een man van smarten en verzocht in krankheid. En in deze weg is Hij niet alleende Borg van zondaren, maar ook een dierbare toevlucht in alle lijden voor allen, die Hem tot een Toevlucht leerden stellen.

Wat al vruchten worden in Hem gevonden voor een allesverbeurdhebbende zondaar.

En het is één van deze vruchten die de apostel hier noemt, nl.: „Die onze hoop is”. Johannes wordt genoemd de apostel der liefde, Paulus de apostel des geloofs; maar Petrus de apostel der hoop.

Er is een plaat met drie zinrijke gestalten. Eén is er die een brandend hart omhoog heft en er onder staat geschreven: liefde, de ander houdt een kruis omklemd en we lezen er onder: geloof. Doch de derde rust op een anker en dit heet: de hoop.

Deze hoop is noodzakelijk. Immers het leven is wel eens vergeleken met een zeereis. Maar zie, waar het bij zulk een zeereis op aankomt: dat het schip een goed anker en een goede ankergrond heeft. Anders zal het bij nood en stormweer stukslaan tegen de rotsen. 't Is zo juist gezegd door een dichter:

Als de stormen woedend slaan,
Tegen rotsen op en neer,
Laat mij aan Uw zij' dan staan,
Tot de storm voorbij is, Heer'.

Een anker is noodzakelijk, gelijk de apostel zegt: „Welke wij hebben als een anker der ziel, welke binnengaat in het binnenste heiligdom, waar de Voorloper is voorgegaan”.

Ja, als de stormen van ons leven woedend slaan, faalt alles, behalve Jezus Christus. Hij is de enige Hoop.

't Faalt aardse vrienden vaak aan krachten,

Maar nooit een vriend als Jezus is.

Hij kan ook onze hoop zijn. Hij is krachtiglijk bevonden een hulp te zijn in benauwdheden. Benauwdheden der ziel: schuld, ver-

dorvenheid, opstand en rebellie. En als dan het schip van ons leven wordt op- en neergeslagen, welk een toevlucht als het anker der ziel mag uitgeworpen worden in die vaste grond des betrouwens: Christus en Zijn gerechtigheid.

Van die ankergrond geldt:

Ik heb de vaste grond gevonden
Waar in mijn anker eeuwig hecht.
De grond in Jezus' bloed en wonden
Voor 's werlds aanvang reeds gelegd.

Hij wil ook onze hoop zijn, daartoe heeft Hij Zich van eeuwigheid gegeven: „Vader, Ik kom om Uw welbehagen te doen”. En geldt het nu: Komt tot Mij allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven!”

Hoop! welk een lieflijk woord. De lijder hoopt op beterschap. De kruisdrager hoopt op verlichting of op afneming van het kruis. Hopen de gaat de jeugd het leven tegemoet. Ja, waarlijk: hoop doet leven doet hopen. Als dan ook deze edele bloem in het menselijk leven wordt afgesneden, dan zinkt de mens ineen.

Zonder hoop, zo zijn we aan de poort van de wanhoop. Doch alle hoop is geen hoop, waarvan onze tekst spreekt. Een groot verschil voorwaar tussen hoop en hoop.

Het één is een staf, het andere een rietstaf. Het één is een rots, het andere zandgrond. Het één is een lichtende ster, het andere een dwaallicht. Maar de taal der Schrift is hoop en onbedriegelijke, welgefundeerde en zekere verwachting, die vrucht is van het geloof. Die hoop nu missen we van nature. Wij allen toch zijn van nature vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld, In het paradijs is het snoer gebroken, dat ons aan God verbond. In een drievoudige dood hebben we ons gezondigd. Christus nu is in deze dood afgedaald, heeft door Zijn dood en opstan-

VAN DE ADMINISTRATIE

Voor ditmaal is er niet veel te melden. De laatste dagen was er weinig korrespondentie, wat ons toch ook weer niet bevreemdt, daar wij gaarne aan vele verzoeken om proefnummers enz. te verzenden, voldoen. Ook de overbetalingen en giften kwamen ditmaal langzaam binnen. Wij ontvingen f 50,50. De 2e jaargang van ons blad is bijna voorbij, nog een drietal nummers en dan begint D.V. de 3e jaargang. Willen alle abonnees daar nu alvast nota van nemen, met het oog op de betaling van het verschuldigde abonnementsgeld? Degenen, die reeds voor de 3e jaargang betaalden, zeggen wij hartelijk dank. Laten wij allen medewerken, dat ons blad zonder zorg kan blijven verschijnen. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, v. Eeghenstraat 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d. L.

ding het leven en de onsterfelijkheid aan het licht gebracht. „Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden”. Christus is in de hemel ter rechterhand Gods des Vaders: „Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt”.

Wat zalig toevorst. Doch dit zal dan ook uitgewrocht moeten worden in ons hart, zullen we daar de betekenis van verstaan en de vrucht ervan genieten.

Van nature zijn we zonder hoop: „geen hoop hebbende en zonder God in de wereld”.

Hebben wij onszelf al als zodanig leren kennen? Missen we deze levende hoop voor onze ziel? Dat is voorzeker hier al vreselijk: Waarheen met alle zorgen en noden? Doch bovenal straks, op ons sterfbed, als het eeuwigheid wordt.

Och leerden we nog alles wat daarbuiten ligt, alle valse hoop, als een leunstok des verderfs wegwerpen om Hem nodig te krijgen in leven en in sterven, als de enige hoop. Wat verwacht ik? zegt de dichter in psalm 39, „mijn hoop die is op U”. Die hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods is uitgestort in onze harten door het geloof en daarom:

Hoopt op de Heer', gij vromen,
Is Israël in nood?
Er zal verlossing komen,
Zijn goedheid is zeer groot.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

50.

„Ik ben blijde mijn broeder”, zo sprak de Pelgrim, „dat gij die booswicht zo dapper hebt weerstand geboden, want gelijk gij terecht hebt opgemerkt, hij heeft een verkeerde naam. Hij is zo vermetel om ons op de straat overal te volgen en te trachten ons voor de mensen tot schande te maken, en ons te bewegen dat wij ons schamen over het goede.

Indien hij niet zo onbeschaamd was, zou hij niet durven handelen zoals hij doet. Maar laten wij hem blijven weerstaan, want in weerwil van al zijn pochen, geeft hij alleen aan de zotten hun deel. De wijzen zullen eer beërven, zegt Salomo, maar elk der zotten neemt schande op zich”.

Getrouw mocht in de waarheid staande bij-

ven, met het zwaard des Geestes de overwinning behalen. „Ik houd het u voor”, zo sprak hij, „dat wij tegen hem hulp moeten zoeken bij Hem, Die wil dat wij op aarde pal zullen staan voor de waarheid”.

Wie zich overgeeft aan het geredeneer van Schaamte, zakt in het drijfzand van ijdele woorden weg. Het is een man, die de raad weet te verduisteren met woorden zonder wetenschap. Door het gezag van zijn verregaande brutaliteit in het spreken, weet hij het de reizigers naar Sion dikwijls erg moeilijk te maken. Alleen door de majesteit van het Woord is het mogelijk hem te ontmaskeren en zo heeft Getrouw op hem de overwinning behaald.

„Daarin hebt gij gelijk, broeder Getrouw”, zo sprak de Pelgrim hem hartelijk toe. En tegelijkertijd verlangt hij nog meer van hem te mogen horen. Op de vraag: „Hadt ge nog andere ontmoetingen in de vallei?” antwoordt Getrouw: „Nee, het overige van de weg had ik enkel zonnenschijn, en ook in de Vallei van de schaduw des doods”. En dat was heerlijk voor hem.

De Heere beproeft Zijn volk wel en soms zwaar, zelfs heel zwaar, maar nooit boven vermogen. Hij beproeft tot wasdom van het geestelijk leven. Gezuiverd in het vuur der beproeving komt het beeld des Heeren, het werk van Zijn genade met des te meer klaarheid tot openbaring.

Met vreugde mocht Getrouw een eind weegs gaan in het licht van de Zonder gerechtigheid. Vriendelijk zag de Heere op hem neer. Het hart van deze reiziger naar Sion werd er door verkwikt. Ja, vervuld met vrede en blijdschap in de Heere.

„Dat was heerlijk voor u, broeder Getrouw”. „Maar mijn ervaring was geheel verschillend”, merkt de Pelgrim op. „Een geruime tijd had ik een ontzettende strijd te voeren met de snodenvijand Apollyon, en wel van het ogenblik af, dat ik de vallei betrad. Ik hield het er voor, dat hij mij zou doden, vooral toen hij mij eenmaal onder de voet had en mij dreigde te vermorzelen of in stukken te scheuren. Terwijl ik mij ter neder wierp, vloog het zwaard mij uit de hand en toen meende hij, dat hij mij geheel en al in zijn macht had; doch ik riep tot de Heere, en Hij verhoorde mij en voerde mij uit mijn angsten. Toen trad ik de *Vallei van de schaduw des doods* binnen en gedurende de helft van de weg was alles duisternis voor mij. Meer dan eens vreesde ik om te komen, doch eindelijk brak de dag aan en ging de zon op en toen mocht ik het overige gedeelte van de weg rustig en ongestoord afleggen”.

Mij dunkt dat het gesprek van deze reizigers naar Sion ook wel aangenaam en leerzaam geweest zal zijn. De geestelijke gangen waaruit zij spraken zijn wel oud, al enkele eeuwen oud en toch nog niet verouderd. Dat leeft en spreekt nog in het leven van Gods kinderen. Die zaken zijn bij de reizigers naar het land des Heeren nog echt aktueel. Het is de bevinning der heiligen.

Daarna zag ik in mijn droom, toen zij verder gingen, hoe Getrouw toevallig op zij kijkende, een man zag, wiens naam was *Mondchristen*, die op enige afstand naast hen ging, want de weg was hier wat breder. Hij was lang van gestalte, maar op een afstand was zijn voorkomen beter dan van nabij gezien.

Getrouw sprak hem aldus aan: „Wel vriend, waarheen gaat de reis? Begeeft gij u ook naar de Hemelstad?”

„Juist, daar ga ik heen”, antwoordt Mondchristen. „Dat verblijdt mij”, zei Getrouw. „Ik hoop”, zo ging hij verder, „dat wij de verdere reis gezamenlijk kunnen afleggen”. Gaarne wilde Mondchristen zich bij dit gezelschap aansluiten. En Getrouw nam hem daarin op met dit woord: „Komt aan, laten wij tezamen gaan, en laat ons de tijd korten met te spreken over de dingen die ons van nut kunnen zijn”.

Mondchristen: „Ik vind het heerlijk om met u of met wie ook over het goede te spreken. Het verheugt mij mensen te ontmoeten, die daar lust in hebben, want om de waarheid te zeggen, er zijn slechts weinigen die gaarne daarmee hun tijd doorbrengen als zij op reis zijn.

Veel liever spreken zij over dingen, die hun

geen nut doen, en dat heeft mij menigmaal droefheid veroorzaakt”.

Getrouw: „Dat is inderdaad een smartelijke ervaring; want daarover kunnen de mensen op aarde beter spreken dan over Goddelijke en hemelse dingen”.

Mondchristen: „Wat gij zegt bevalt mij zeer goed, want uw woorden komen uit het hart, en daarbij, wat is zo aangenaam, zo nuttig als het spreken over de Goddelijke dingen? Wat is liefelijker dan dit alles? Heeft een mens lust in dingen die wonderbaar zijn, spreekt hij gaarne over de geschiedenis of over de verborgen eigenschappen der zaken; indt hij het aangenaam te spreken over wonderen en tekenen, waar zal hij zoveel schoons en heerlijks vinden als in de Heilige Schrift?”

Getrouw: „Dat is waar, maar ons voornaamste doel moet zijn door zulke gesprekken onderricht te worden”.

Mondchristen: „Dat wilde ik juist zeggen, want het is zeer nuttig over zulke dingen te spreken; daardoor verkrijgt men kennis, zowel van de ijdelheid der aardse dingen als voor het nut der hemelse. Dit betreft echter slechts algemene waarheden, maar wat de mens bijzonder aangaat, zouden we kunnen spreken over de noodzakelijkheid der wedergeboorte, de ongenoegzaamheid der goede werken, de onmisbaarheid van de gerechtigheid van Christus, enz. Daarenboven leert men door over deze dingen te spreken, wat het is zich te bekeren, te geloven, te bidden, te lijden en eveneens welke heerlijke beloften en vertroosting het Evangelie bevat. Ook wordt men zodoende in staat gesteld valse meningen te bestrijden, de waarheid te handhaven en de onkundigen te onderrichten”.

Getrouw: „Dat alles is waar en ik ben blij deze dingen uit uw mond te vernemen”.

Mondchristen: „Helaas, het veronachtzamen van zulke gesprekken is de oorzaak dat zo weinigen de noodzakelijkheid des geloofs inzien, en het onmisbare van het genadewerk in de ziel om het eeuwige leven te kunnen beërven, zodat zij uit onkunde het leven zoeken in de werken der wet, door welke een mens niet kan gerechtvaardigd worden en het Koninkrijk der hemelen ingaan”.

Getrouw: „Maar met uw verlof, de zaligmakende kennis is een gave Gods, en niemand kan deze verkrijgen door eigen inspanning of alleen door er over te praten”.

Mondchristen: „Dat alles weet ik zeer goed, want niemand kan iets aannemen tenzij het hem van boven gegeven zij; alles is uit genade en niet door de werken. Ik zou zo wel honderd teksten kunnen aanvoeren om u dat te bewijzen”.

„Welnu”, hernam Getrouw, „over welke zaak zullen wij dan nu eens tezamen spreken?”

Mondchristen: „Waarover gij maar wilt; ik ben bereid om te spreken over hemelse of aardse dingen, over zedelijke of evangelische waarheden, over gewijde of ongewijde, verleden of toekomstige dingen, zowel buiten als binnenlandse aangelegenheden, over belangrijke of meer bijkomstige zaken, indien het ons maar tot nut en stichting zij”.

Inderdaad, Mondchristen weet heel wat te presteren, heeft naar zijn overtuiging al die zaken onder de knie. Hij kan elk uur van de dag er over spreken. Maar zou hij de beleving daarvan geleerd hebben in zijn hart door de dierbare werkingen van de Heilige Geest? Ja, uw vraag heeft een allesbeslissende inhoud. Maar mag ik u op uw vraag het antwoord schuldig blijven? Een ander die veel meer kennis daarvan heeft dan ik, hoopt u er op te antwoorden.

A.

R. Kok

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

Er zijn in ons blad kort geleden al enkele opmerkingen gemaakt over het zg. „vrouwenkiesrecht” in de kerk. In de rubriek „Attentie” is nl. door Ds. M. Baan aandacht aan deze zaak besteed. De rubriek bedoelt echter geen bredere uitwerking van de daar aan de orde komende zaken, maar wil op een flitsende manier attenderen op de gevaren enz. Vandaar dat dit onderwerp, gezien de stand van zaken van vandaag, een nadere en meer uit-

gewerkte bespreking vereist, waarbij we uiteraard met de gemaakte opmerkingen graag onze winst zullen doen.

De vraag om het kiesrecht voor de vrouw in de kerk heeft, zoals bekend verondersteld mag worden, dus reeds op de bredere kerkelijke vergaderingen gediend in de Christelijke Gereformeerde Kerken. Het is trouwens al meer dan zeventien jaar geleden, dat in de rektorale rede van prof. J. Hovius, uitgesproken op 19 september 1950, de verwachting naar voren kwam, dat deze vraag in onze kerken niet uit zou blijven. In deze weloverwogen rede — waarin aan het eind het vrouwenkiesrecht in de gemeente afgewezen wordt — kunnen we namelijk lezen: „In onze Christelijke Gereformeerde Kerken komen deze dingen — bedoeld: de vragen rondom de positie der vrouw — zo langzamerhand ook ter sprake, al zijn ze, voorzover wij weten nog nimmer op een bredere kerkelijke vergadering ter tafel gebracht. Wij kunnen er ons van verzekerd houden, dat ook onze Kerken zich hierover vroeg of laat moeten uitspreken. Geen enkele kerkgemeenschap staat immers volkomen geïsoleerd van het grote wereldleven. Ook onze Kerken staan blootgesteld aan allerlei invloeden, goede en kwade”.

Deze woorden zijn werkelijkheid geworden. We gaan nu maar voorbij aan artikelen en opmerkingen, die buiten de feitelijke kerkelijke vergaderingen gemaakt zijn in de richting van een herziening van de praktijk ten deze. We hebben toch allereerst te maken met voorstellen op de officiële vergaderingen. Eerst in 1966 werd op de Generale Synode van Zwolle-Apeldoorn een instructie behandeld van de Partikuliere Synode van het Westen — via de classis Amsterdam afkomstig van de kerkeraad van Amsterdam-West — die in feite de zaak van het vrouwenkiesrecht ter tafel bracht.

Zeer snel en ingrijpend is rondom ons het beeld veranderd van de positie van de vrouw in het midden van de gemeente. Zelfs voorstanders van het kiesrecht van de vrouw en van de vrouw in het ambt spreken van een korte termijn, waarin „het mogelijk is met een traditie van eeuwen te breken”. En over het algemeen gaat het naar de wens van die naar allerlei veranderingen staan niet zo gauw snel genoeg.

Zonder tot een gefundeerd oordeel over de achtergronden en oorzaken hier te komen van deze snelle verandering, lijkt het ons niet te veel gezegd dat de oecumenische beweging, zoals die zich presenteert in de Wereldraad van kerken op de achtergrond een belangrijk woord in deze zaak heeft meegesproken en meesprekt. Laten we niet te gering denken van de machtige invloed van deze beweging. Juist in de kringen van de Wereldraad hoort men keer op keer spreken van een diep verlangen naar de vernieuwing van de kerk. Helaas zoekt men niet de vernieuwing door Woord en Geest, want waar met de eisen van Gods Woord geschipperd wordt zijn mooie woorden over de Heilige Geest uiteindelijk misleidend. En tot die vernieuwing behoort ook het „herstel” van de vrouw in de positie, die haar zou toekomen naar Gods Woord. Hoezeer deze achtergrond niet te verwaarlozen is, blijkt uit een rapport van een commissie voor de samenwerking van man en vrouw in kerk, gezin en maatschappij, waarin bij de ledenkerken van de Wereldraad wordt aangehouden op praktische toepassing van het aanvaarde beginsel van samenwerking van mannen en vrouwen. En dit rapport (1961) heeft deze veelzeggende zin: „Het is onze vaste overtuiging, dat bevordering van de samenwerking van mannen en vrouwen in kerk, gezin en maatschappij.... een van God ontvangen kans betekent om de verlossende kracht van Christus zichtbaar te maken en dienstbaar te doen zijn op een gebied van intermenselijke verhoudingen, dat te zeer door de kerken is verwaarloosd”. Wie oren heeft kan hier luisteren.

Hoe snel of de veranderingen hebben plaats gevonden kunnen enkele zinnen ons doen zien. Ruim tien jaar geleden waren in ons land maar een klein getal vrouwelijke predikanten, in de Doopsgezinde Sociëteit, de Lutherse kerk en de Remonstrantse Broederschap. In 1958 besloot echter de Synode van de Hervormde Kerk de ambten van ouderling en diaken

volledig voor de vrouw open te stellen. Het ambt van predikant werd in principe opengesteld, doch slechts in bepaalde gevallen en voor bepaalde werkzaamheden. De stemmenverhouding was toen 27 vóór en 24 tegen. Het was de voorstanders van dit besluit duidelijk dat de belemmeringen voor de vrouw wat het ambt van predikant betreft wel weg zouden vallen. Hetgeen inmiddels vorig jaar gebeurd is met een gering aantal stemmen tegen. In de Gereformeerde Kerken ging het nog sneller. In 1952 het kiesrecht voor de vrouw. In 1963 een commissie die de vraag moest onderzoeken of de ambten, althans het diakenambt, voor de vrouw dienen te worden opengesteld. In 1965 reeds een rapport, dat in beginsel de weg tot de ambten voor de vrouw open wenste te stellen. In 1968 blijkt duidelijk uit de bespreking ter synode, dat het niet lang zal duren of de ambten van diaken, ouderling en predikant, zij het met de nodige differentiatie in haar taak, zullen ook door vrouwen bekleed worden. Alleen nog wachten op de Gereformeerde Oecumenische Synode, die in augustus vergaderen zal. Merkwaardig: de G.O.S. kan de snelle pas van de Gereformeerden niet bijhouden. Anderzijds vrees ik dat de pas van de Christelijke Gereformeerde Kerken versneld wordt door de G.O.S. Voor deze vrees is meer dan één reden.

U zult zeggen: is het nodig om ons met deze dingen bezig te houden? Ja, niet uit lust op zichzelf om rondom ons het proces van verval te zien en van de doorbraak van de tijdgeest, maar om er voor eigen erf door gewaar-schuwd te worden. Daarom is het zeer noodzakelijk om te onderzoeken of het kiesrecht verleend moet worden in de kerk aan de vrouw. Want het kan de eerste stap zijn op een verkeerde weg. We willen proberen door een moeilijk terrein in enkele artikelen een pad te zoeken.

D. Slagboom

Naar de CATECHISATIE

38.

De drieëenheid Gods (vervolg).

De eeuwige generatie van de zoon.

Onze lessen over de drieëenheid Gods betreffen nu de wijzen of manieren van het bestaan Gods. Deze zijn onderscheiden. We hebben reeds opgemerkt in onze vorige les, dat de drie Personen geen deling zijn van het éne Goddelijke Wezen. Al de drie Personen bezitten ieder het gehele Goddelijke Wezen, de één niet minder dan de andere. Wij mogen de drie Personen ook niet zien als „modaliteiten”, zoals Sabellius leerde, namelijk dat God Zich nu eens openbaart als Vader, dan eens als Zoon en dan weer eens als Heilige Geest. Dit zou betekenen, dat er maar één Persoon is.

Wel is dus God één in Wezen, doch Hij is tevens drie in Personen.

De drie Personen in het éne Goddelijke Wezen verklaren ons, hoe ondoorgrondelijk groot, majesteitelijk, heerlijk, volzalig God is. De Vader als Bron, Oorsprong, Fontein van alle leven. Christus Zelf zegt in Joh. 5 : 26: „Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf”.

De tweede Persoon, de Zoon bezit het Goddelijke Wezen door *eeuwige generatie* of *voortbrenging van de Vader*. Hierop wijst duidelijk Ps. 2 : 7: „Ik zal van het besluit verhalen: de Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd”.

Dit „heden” in de tekst bedoelt te zijn: het eeuwig heden in God Zelf. Daarom is de Zoon de Logos, het Woord, Joh. 1 : 1. Johannes mocht het diepst inblikken in de grootheid en heerlijkheid van Christus als ook waarachtig God zijnde, als de Zoon van God, eenswezens met de Vader en de Heilige Geest. Hij begint zijn Evangelie met de diepzinnige woorden: „In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God”. In het oorspronkelijke staat: Logos.

In deze Logos, het Woord, was het leven, zo schrijft Johannes in vers 4. Christus getuigde

in het genoemde Joh. 5 : 26: „alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelf”. Het „gegeven” wijst op de „generatie van de Vader” en het woord „te hebben in Zichzelf” wijst op de persoonlijke bestaanswijze van de Zoon als God. Want Hij is „het uitgedrukte Beeld van Zijn (des Vaders) zelfstandigheid”. (Hebr. 1 : 3)

In de Vader Zelf is het leven, want Hij is de Bron, Oorsprong. Ware er niet een Tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, een Zoon, dan zou met heilige eerbied gesproken, de Vader altijd in Zichzelf zijn gekeerd gebleven en dus de Onkenbare. Dan zou er ook nooit van leven naar buiten, door „schepping” en „herscheping”, sprake kunnen geweest zijn. Daarop doelt dezelfde apostel Johannes als hij in zijn algemene zendbrief hoofdstuk 1 : 2 schrijft: „Want het leven is geopenbaard en wij hebben het gezien en wij getuigen en verkondigen Ulieden dat eeuwige leven, hetwelk bij de Vader was, en ons is geopenbaard”.

Welnu, we keren weer terug naar het Evangelie van Johannes, het eerste hoofdstuk. Hij schrijft in vers 3: „Alle dingen zijn door Hetzelve (de Logos, het Woord) gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is”.

Hier wordt dus duidelijk, dat de schepping aller dingen mogelijk was, omdat het leven in de Vader naar buiten is getreden in de Zoon.

O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen. Zo mochten we wel uitroepen bij de overdenking van dit zo diepe, ja, ondoorgrondelijke stuk van het bestaan Gods.

Meer nog.

Niet alleen de schepping, maar ook de *verlossing* en de *herscheping* is mogelijk, ja, werkelijkheid kunnen worden. Want wat schrijft Johannes in het 14e vers van hoofdstuk 1 van zijn evangelie? „En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eengeborenen van de Vader)”.

Niet de Vader kon de menselijke natuur aannemen ter verlossing, want Hij is de Eiser als Rechter. Ook niet de Heilige Geest, want dit houdt ook verband met Diens bestaanswijze als derde Persoon van het Goddelijke Wezen. (Hier dieper op in te gaan, zou voor ons bestek als catechisatie-les te ver voeren). Alleen dit: de Heilige Geest is de Persoon, Die het Goddelijk Wezen „doorwoont”, vervult. „De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods” (1 Kor. 2 : 10).

Welnu, alleen de Zoon als het „Woord” kon „vlees worden”, de menselijke natuur aannemen. Zo kon er verlossing zijn door God, maar ook uit God. Hier wordt het schijnbare dorre leerstuk van de drieëenheid Gods een bron van allerrijkste vertroosting voor degenen, die langs de weg des geloofs mogen ingeleid worden in het aanbiddelijke heilgeheimnis van de grootheid en heerlijkheid en volzaligheid van de drieënige God en Diens grote werken. O, welgelukzalig is het volk, welks God de Heere is, Ps. 33 : 12a.

Behoort u tot dat volk, door levendmakende genade? Hebt u met die God al te doen gekregen, om met Hem verzoend te worden? Is die God al uw deel geworden?

Want:

Zalig hij, die in dit leven
Jacobs God ter hulpe heeft;
Hij, die door de nood gedreven
Zich tot Hem om troost begeeft;
Die zijn hoop, in 't hachlijkst lot,
Vestigt op de Heer', Zijn God.

Besluiten we onze les met het zingen van deze psalm.
R'dam-W.

v. L.

EMANUELS ONDERTROUW

10.

Als de bruid de brief van Emanuël ontvangt en leest, komt zij tot de volgende ontboezeming. Och, wat overkomt mij, is dit een briefje van

Emanuël? Verwaardigt Hij mij nog op mijn verzoek te antwoorden, daar toch mijnschrift zo uitnemend slecht geschreven en zo lelijk bekleet was, zodat het veeleer diende verscheurd dan dus gunstig beantwoord te worden?

Ach, hoe is 't mogelijk, dat Emanuël dus onbegrijpelijk goed is? En dat aan mij, die zo onbegrijpelijk schuldig en mismaakt ben en die aanstonds wederom in de vuilste en booste ondeugd zou neerstorten, indien mij Emanuël niet Zelf bij de hand houdt. En mij echter aan te nemen tot Zijn zuster en bruiden dat terwijl Hij er duizend ter rechter- en tienduizend ter linkerhand in een eeuwige rampzaligheid laat nederstorten.

O, wat wonder. Onbegrijpelijk, ja eeuwig wonder! Waarlijk het gaat niet alleen mijn begrip, maar zelfs mijn geloof te boven, en wie zou het ook geloven? Indien Hij Zelf mij niet deed geloven en mij niet deed zien, dat dit Zijn antwoord met het Woord der waarheid overeenstemde, en mij deed gevoelen, dat mijn hart in deze Zijn liefdesontmoeting, wederom in wederliefde tot Hem werd uitgelokt.

En immers zal mijn liefdeloos hart noch een verbijsterende razernij, veel minder die boze Beëlzebul mijn hart in liefde tot Emanuël uitlokken noch mij lust doen krijgen om Hem te gehoorzamen. Neen, neen, het Woord der waarheid verzekert ons, dat allen, die zich tot de Heere voegen om Hem tot knechten te zijn en om de naam des Heeren lief te hebben, Hij die ook zal brengen tot Zijn heilige berg en hen verheugen zal in Zijn bedehuis. Ik wil dan noch mijn ongeloof noch die bedrieger een plaats geven, noch mij daarmee ophouden om mij wederom Emanuëls liefde te doen verdenken. Maar, opdat ik mij aan de hoogste ondankbaarheid niet schuldig maak en verdere genade van Emanuël ontvang om Hem eeuwig te lieven en getrouw te zijn, zo wil ik Hem een briefje tot betuiging van mijn dankbaarheid toezenden, benevens een verzoek om Zijn gedurige liefde en hulp. Och kon ik zulks maar doen met de diepste eerbied en hartelijkste toegenegenheid.

De bruid schrijft ook een brief van dankzegging aan Emanuël. Dat is de *zevende*. Deze luidt als volgt:

O, aanbiddelijke, hooggeduchte en allerbeminnelijkste Emanuël. Dewijl het u heeft behaagd Uw vrije en standvastige liefde aan mij (de alleronwaardigste) te betuigen, zo bid ik, dat het u toch believe deze weinige letters (met welke ik mijn dankbaarheid betuig) met een gunstig oog in te zien. Immers heb ik niet anders aan U op te dragen. Waarlijk, ik ben duizendmaal geringer dan al deze trouw, en ik zou U wel duizendmaal vragen, o beminnelijke Emanuël, waarom hebt Ge dus gunstig op mij gezien?

Maar ik weet, dat Gij dat alleen om Uws zelfs wil doet, omdat Ge lust hebt, om de rijkdom Uwer genade in de allerellendigste te verhogen. Nu dan, dankzij Uw Vader en U, ja duizendmaal, ja eeuwig zij U en Uw Vader de eer en de heerlijkheid en de dankzegging. Ziedaar, Emanuël, daar is mijn ziel en mijn lichaam, met al wat ik ben en wat ik heb, ik draag het U op tot een dankoffer en neem het toch aan tot Uw eigendom, wees voor nu en eeuwig volkomen Heere en Eigenaar van alles en handel met mij en het mijne naar Uw genadig welbehagen. Laat mij maar verwaardigd zijn om U en Uw Vader grondig te kennen, hartelijk lief te hebben, tederlijk te vrezen en in alles al mijn dagen oprechtelijk te gehoorzamen en in dat alles gedurig meer en meer toe te nemen.

Vergeef mij genadiglijk al mijn misdaden en bijzonder ook, dat ik, nadat Gij mij in Uw liefde had believen te ontmoeten, die Uw zo tedere standvastige liefde ben gaan verdenken, hebbende het ongeloof plaats gegeven en de bedrieger het oor geleend.

Ei, beminnelijke Emanuël, laat mij toch door de dwang van Uw liefde bewaard worden, dat ik nooit tot zulke dwaasheid mag wederkeren, en laat toch niet toe, dat mijn oude vrijers ooit meer op mij aankomen, en als ze kwamen, dat ik hen nooit mocht te woord

staan, maar dat ik hen aanstonds met onge-
noegen mag aanzien en dadelijk afwijzen en
nooit meer de wereld in enig ding gelijkvor-
mig zij, maar dat ik U steeds in liefde zo mag
aankleven, dat het in al mijn gedrag open-
baar worde, dat ik U alleen heb verkoren
tot mijn Bruidegom en Man en dat al mijn
lust en genoegen alleenlijk dit is U genoegen
te geven en dat ik geen andere zin heb dan
alleen Uw zin te doen.
De bruid gaat nog verder, maar dat moet
wachten tot een volgende keer.

B.

Uit een brief van Dr. H. F. Kohlbrugge

Deze brief is van 12 maart 1844. We nemen
over het gedeelte, dat we vinden in een aan-
hangsel achter zijn preek over Romeinen 7 :
14: Want wij weten, dat de wet geestelijk is,
maar ik ben vleselijk, verkocht onder de
zonde; opgenomen in het eerste twaalfal
leerredenen, thans opnieuw uitgegeven bij
T. Wever te Franeker. Kohlbrugge schrijft
het volgende:

„In het jaar 1826 had ik, die nooit enig idee
van bekering, Gods volk of iets van die aard
gehad had, in een allerdiepste weg en in be-
nauwdheid der helle de Bijbel vóór mij; en in
een punt des tijds schoot in mijn hart, dat ik
niet beschrijven kan — het was sneller dan
de bliksem, en de ferveur kan ik ook niet
uitspreken, maar in die ferveur (gemoeds-
aandoening B) heb ik toen gehoord en gele-
zen de woorden, die gij Jes. 54 : 7-10 leest:
„Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten,
maar met grote ontfermingen zal Ik u verga-
deren. In een kleine toorn heb Ik Mijn aange-
zicht verborgen; maar met eeuwige goeder-
tierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de
Heere, uw Verlosser. Want dat zal Mij zijn als
de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de
wateren Noachs niet meer over de aarde zou-
den gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet
meer op u toornen, noch u schelden zal.
Want bergen zullen wijken en heuvelen wan-
kelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u
niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal
niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer”.
Een wolk van diepe vrede was in mij en om
mij heen, en al mijn zonden waren van mij
af. Ik sprak toen dadelijk zulk een spkak,
dat de oudste vromen mij voor zeer oud in
de genade hielden, — zo is het voortgegaan.
Ik wies en nam toe boven anderen in de wet,
en allen, die mij gekend hebben, zullen getui-
gen, dat ik hun of gelijk of te boven was, en
velen namen zelfs aanstoot aan zo veel hei-
ligheid als ik voorstond, en nog meer daar-
aan, dat ik ze zo konsekwent doorzette en
beoefende. Dit heeft zo geduurd tot 1833;
na die tijd kwam er een keer in mijn leven,
en rees bij mij de vraag: „Waarom is het
mij dan zo?” Ik bent toen in een weg gekomen,
waarin het mij nog verwondert, dat ik niet
vergaan ben. De openbaringen Gods en Chris-
ti vermenigvuldigden en herhaalden zich alle
morgen, eer de nacht voorbij was, en tot twee
malen ben ik er toen nog weer uitgekomen
als bij een oorlapje uit de muil des satans.
Bij de eerste keer had ik Rom. 7 : 14; bij de
tweede: „gij zijt om niet verkocht, gij zult
ook om niet verlost worden”.
Bij de eerste maal werd mij Gods gerechtig-
heid geopenbaard, bij de tweede maal leed
mijn gerechtigheid totale schipbreuk.....
Lang heb ik volgehouden om met de wet in
eigen hand tot de volkomenheid te geraken,
en ten bloede toe te strijden; maar ik zonk er
daarbij steeds dieper in, en waar ik niet
dieper kon, maar ver beneden de duivel ver-
zonken lag, daar in mijn radeloosheid en
verlorenheid is mij de Heere ontmoet en
heeft mij gezegd: „Zo als gij zijt, zijt gij Mij
heilig, niets daar af, niets daar toe!”
Dat was mij onverwacht! Dat was in mijn
gedachten niet opgekomen. Ik zag een Lam
ter rechterhand der Heerlijkheid. Daar heb ik
afstand gedaan van wet, van heiligheid, van

mijn weten van goed en kwaad, van mijn
wedergeboren, bekeerd, vroom-zijn, van mijn
God-kennen, God-beschouwen, van alle Gods-
vrucht, van alles wat vlees heeft, geeft en
werkt, en nu is mijn enig heil in de hoogte
en in de diepte: „Met ons God”. Dat is mijn
eeuwige vreugde, vrede, leven, gelukzaligheid,
evangelie, wet en gebed, al het andere acht ik,
gelijk mijzelf, stof en niets. Die gelofte heb ik
aan de Heere gedaan, dat, zo Hij er mij uit-
haalde, ik allen, die het horen willen, zou
leren en verkondigen, dat Hij goddelozen
rechtvaardigt en dat Jezus de enige Gezalfde,
de in vlees Gekomene is. Die gelofte heb ik
betaald en zal ze betalen, zo lang ik in deze
tabernakel wezen zal, maar zij hebben mij
met hopen tegengestaan, zodra ik begonnen
ben Gods wet te bewaren. Dat had mij toch
dronken gemaakt van troost, dat toen ik van-
wege mijn ongerechtigheden niet zien kon,
toen zij meer waren dan de haren mijns
hoofds en mijn hart mij verlaten had, toen
mijn melaatsheid met haar plaag tot op het
hoogste gestegen was, de Heere tot mij zeide:
„Gij melaatse zijt rein, gij hebt de oude
mens afgelegd, uw oude mens is medegekruis-
sigd, gij hebt de nieuwe mens aangedaan!”
En wie was ik, dat ik niet geloven zou wat
de Heere mij zeide? Ja, of ook de duivel,
opnieuw met alle macht mij telkens uit dat
woord zocht te verdringen, zo is toch dat
woord, waaraan ik in al mijn verklagen ben
blijven hangen, sterker geweest dan alles wat
tegen mij was, en dat woord is mijn stok en
mijn staf en een lamp voor mijn voet. Wat
ik u mededeel, deel ik mede tot voorbeeld,
niet om wat van mijzelf te vertellen, want toen
ik mijn weg verloren heb, heb ik des Heeren
Woord blijvende in der eeuwigheid bevon-
den”.

De levenservaring van Kohlbrugge heeft een
stempel gezet op zijn prediking.

B.

Bemoediging in bange dagen

Zoudt Gij voor Uw kind niet zorgen,
Vader! in deez' rampwoestijn?
Zulks te denken, trouwe Borge,
Dat zou ongelovig zijn.
Moet ik hier langs steile paan
Wandelen naar 't juichend Eden,
Boven zal 'k op ruimer baan,
Smaken Kanaans vetigheden.

Voorsmaak uit het puik der landen
Geeft verkwikking, sterkte, moed,
Wat de hoop ooit aan durft randen,
Jezus helpt in tegenspoed.
't Heilgeloof vertrouwt op Hem;
Wanneer moeten ons omringen,
Leren wij met kracht en klem,
Dan juist van Gods wegen zingen.

Tuigen 's lands historieblad'ren
Niet, wat God in vroeg're tijd
Heeft gedaan aan onze vaad'ren?
Is dat in vergetelheid?
Zijn er wond'ren toen geschied,
Wierd 's lands breuk als toen genezen,
Leeft die zelfde God nog niet?
Waarom zou 't dan hooploos wezen?

Zijn wij thans in diep' ellenden,
Ziet, des Heeren rechterhand
Kan zich spoedig gunstig wenden,
Redden kerk en vaderland.
Zij, die met een stille traan,
Afgemat door duizend zorgen,
's Avonds naar hun leger gaan,
Juichen wel eens in den morgen.

Houdt de Heere diepe wegen
Met ons in dit tijdsgewricht,
Is de nood ten top gestegen,
Zwijgen is thans onze plicht.
Namaals zullen wij 't verstaan,
Dan zal zich 't waarom ontvouwen:
Laat ons 't oog op Jezus slaan,
Onze zaak Hem toevertrouwen.

Uit: De lofzangen Israëls J. Groenewegen

BOEKENNIEUWS

De crisis in de kerk des Heeren, extra uitgave van de
stichting Smytegelt-fonds, druk fa. Pieters te Oostburg.
Deze uitgave bevat een artikel, dat overgenomen is uit
„De Evangelische Protestantse Vereniging”, geschreven
door Norman Peter.

Het boekje geeft minder dan de titel doet verwachten en
handelt alleen over de verhouding tussen het protestan-
tisme en het rooms-katholicisme in deze tijd. We krijgen
hier geen uitgewerkte beschouwing over deze verhouding,
maar meer een oproep tot eensgezindheid in de strijd
tegen Rome. Als zodanig heeft het zijn waarde. Het arti-
kel is echter te kort om een dieper gaande beschouwing
te geven. Daarvoor zou wel plaats zijn in deze tijd van
uitwisseling van de grenzen.

Het betreft dus een brochure die uitgegeven is in het
formaat en op de wijze van bovengenoemde stichting,
12 .blz. telt en f 0,40 kost, bij kwantum-afname met
korting.

B.

Kies een boek van blijvende waarde !

JOHANNES CALVIJN: Institutie, vert. door Prof.
Dr. A. Sizoo, compleet in 3 delen, 1844 blz. f 71,25.
H. TE MERWE: De wereldweg der kerk. Een
kerkgeschiedenis van formaat. 265 foto's en re-
produkties, 35 landkaarten. Prachtig gebonden,
680 pag. f 27,50.

H. TE MERWE: Der Vaad'renpand. Geschiedenis
van ons volk en vaderland, 350 prenten en por-
tretten, 60 landkaartjes, omvang 688 pag., keurig
geb. f 27,50.

THOMAS A KEMPIS: De navolging van Chris-
tus, soepele prachtband, 253 blz. f 4,50.

KIK VALKENBURG: Wat wij geloven. Open-
hartige gesprekken over principes met 20 geeste-
lijken van alle kerkelijke richtingen, 228 pag. met
20 fotopagina's, gebonden in prachtband f 14,90.

VOOR DE JEUGD:
PENNING: De Wessels-serie, de Helden-serie, Serie
Voor Vrijheid en Recht.

Verder alle boeken van Schippers, P. de Zeeuw
J.G.zn., en andere goede jeugdlektuur.
Huis- en Huwelijksbijbels, Zakbijbels en Psalm-
boeken, uitsluitend in de Statenvertaling.
Ook uw boekenbonnen zijn welkom.

Boekhandel J. BUTIJN - Woerden

Nieuwstraat 15 - Giro 535364 - Tel. 03480-2889

Denk om uw HART! Een teveel aan gewicht kan
fataal zijn! Onze doeltreffende en beslist onschaa-
delijke

VERMAGERINGSKRUIDEN

hebben velen reeds geholpen!

f 6,- p. pak voldoende voor een maand.

GEEN VERZENDKOSTEN!

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM

Tel. 023 - 17137

Giro 17811

BOEKEN

die in de boekbespreking worden aanbevolen,
worden graag zonder prijsverhoging FRANKO
THUIS geleverd door:

Boekhandel J. Butijn - Woerden

Nieuwstraat 15 - Telef. 03480-2889

Zijn' is de zee

Jac. Wielhouwer zingt vier niet-ritmische
psalmen met harmoniumbegeleiding.

Psalm 21 : 1, 4 en 13

Psalm 36 : 2 en 3

Psalm 95 : 1 en 3

Psalm 139 : 10 en 14.

Deze E.P. kunt U bestellen door overschrijving van
f 6,95 op giro 21.18.32 t.n.v.

GRAMOFOONPLATENCENTRUM

"Canto di Vangelo"

2e Middellandstraat 30, Rotterdam-3, Tel.010-23.17.11

Vermeldt a.u.b. op de girokaart: Zend mij ... ex. E.P.
„Zijn' is de zee”.

Deze plaat is ook verkrijgbaar of bestelbaar bij de
erkende gramfoonplatenhandel.